

Hoyringssvar til Løgtingsmál nr. 10/2019, nr. 11/2020 og nr. 20/2019

Landsstýrið sigur í grundgevingum sínum til henda lógarpakka m.a., at “Landsstýrið ynskir at betra fíggjarligu viðurskiftini hjá fólkapensjónistum”. Og “at gera treytirnar lagaligari hjá teimum pensjónistum, sum hava inntøu afturat pensjónini”.

Tað er góð og alneyðug broyting, at mótrokningin í fólkapensjónini verður lækkað niður í 20% fyri lágur inntøkur, men kundi mótrokningin hóskandi verið stigvíst hækkandi (progressiv) – hjá fólkapensjónistum, sum hava rímuliga høga inntøku afturat fólkapensjónini og samhaldsfasta.

Mótrokningarfría inntøkuupphæddin í verandi fólkapensjón eigur ikki at verða lækkað úr 61.900 kr. niður í 40.000 kr., men eigur henda upphædd heldur at verða hækkað upp í 100.000 kr. (sum í DK), - hetta fyri at tað betur skal loysa seg at arbeiða hjá fjøld av fólkapensjónistum, sum hava lága inntøku afturat fólkapensjónini og samhaldsfasta.

Uppskotini til inntøkuhækkingar hjá pensjónistum mugu venda sosialt rætt

Taltabellirnar í uppskotunum til inntøkuhækkan hjá fólkapensjónistum vísa, at uppskotini til inntøkuhækkingar til pensjónistar venda sosialt skeivt.

Uppskotið til betran av fíggjarligu viðurskiftunum hjá pensjónistum vísa, at tey sum hava rættuliga høga inntøku afturat fólkapensjónini – privata pensjón og lønarinntøku – fáa eina inntøkuhækking uppá áleið 2.000 kr. um mánaðin, meðan tey, ið onga inntøku ella nærum onga inntøku hava afturat pensjónini, einans fáa eina inntøkuhækkan uppá á leið 1.000 kr. um mánaðin.

Pensjónistar og fátækramarkið

Sambært Hagstovu Føroya høvdu heili 29,8% av gott 8.000 fólkapensjónistum, ella uml. 2.500 fólkapensjónistar, í 2017 inntøku, ið lá undir fátækkraváðamarkinum. Teirra inntøka varð sostatt lægri enn 60% av miðinntøkuni í landinum. Fátækkraváðamarkið var í 2017 kr. 143.350 (60% av miðinntøkuni í 2017).

Tøl hjá Hagstovu Føroya vísa sostatt, at 3 av 10 fólkapensjónistum ella uml. 2.500 fólkapensjónistar livdu í fátækkraváða/fátækkradømi í 2017. Hesir uml. 2.500 fólkapensjónistar hava sostatt inntøku, ið liggur undir føroyska fátækkramarkinum og hava ikki pening til eitt rímuligt og sømuligt lív.

Av uppskotinum sæst, at ein stakur pensjónistur, sum ikki hevur inntøku afturat pensjónini, í 2020 fer at fáa 136.574 kr. Munurin millum hesa upphædd og fátækkraváðamarkið fyri 2017 er minus 6.776 kr.

Ynskir politiska valdið at betra fíggjarligu viðurskiftini hjá hesum stóra hópi av fólkapensjónistum, ið liva í fátækkraváða/fátækkradømi, má hækkingin av inntøku teirra fram til 2021 verða munandi hægri enn uml. 1.000 kr. um mánaðin, soleiðis sum skotið verður upp í hesum uppskotum. Hesir fólkapensjónistar mugu beinanveg fáa í minsta lagi 1.700 kr. afturat um mánaðin, um teir skulu lyftast úr fátækkraváða/fátækkradømi.

Vónandi verður uppskot landsstýrisins broytt soleiðis, at teir áleið 2.500 pensjónistarnir, ið hava inntøku, ið liggur undir fátækkraváðamarkinum, fáa so stóra inntøkuhækking, at teir verða lyftir úr fátækkraváða/fátækkradømi.

Neyðugt er ikki hjá landsstýrinum at betra fíggjarligu viðurskiftini hjá teimum fólkpensjónistum, sum hava høga inntøku afturat fólkpensjónini, tað veri privata pensjón og/ella høga lønarinntøku. Hesir fólkpensjónistar hava nóg mikið av peningi at liva av.

Pensjónistar og arbeiði

Ynskir landsstýrið, at fólkpensjónistar, ið hava góða heilsu og góðar arbeiðsførleikar, skulu arbeiða, so longi hugur og orka er til tess, má Landsstýrið/Fíggjarmálaráðið ikki framhaldandi diskriminera fólkpensjónistar á almenna arbeiðsmarknaðinum.

Tað er av alstórum týðningi fyri pensjónistar, sum eru á almenna arbeiðsmarknaðinum, at “Rundskriv um 70 ára fráfaringaraldurin” hjá Fíggjarmálaráðnum verður strikað. Hetta soleiðis at tey eldru ikki framhaldandi vera fyri mismuni á almenna arbeiðsmarknaðinum, men fáa javnbjóðis og fría atgongd til henda stóra arbeiðsmarknað.

Tað er týðningarmikið at hava eitt arbeiði – hetta eisini hjá fólkpensjónistum, sum hava brúk fyri arbeiðsinntøku at hava afturat fólkpensjónini og samhaldsfasta. Arbeiði er ikki einans ein háttur at vinna pening til lívsins uppihald, men er nakað, sum gevur trivnað og er eitt stað, har fólk kunnu njóta sosiala samveru saman við samstarvsfeløgum.

Fáa fólkpensjónistar frían møguleika at arbeiða og verður mótrokningarfría inntøkuupphæddin í fólkpensjónini hækkað upp í t.d. 100.000 kr. hjá fólkpensjónistum við lágum inntøkum, verður samlaða arbeiðsvirknið hjá hesum stóra láginntøkubólki óivað hægri og verður meira skattapeningur soleiðis at lata í kommukassar og landskassan. - Og verða fólkpensjónistarnir á henda hátt við til at gjalda fyri okkara felags vælferð.

Føroya Astma/Allergifelag